

## 70 . Șimleu Silvaniei | Comuna: Oraș șimleu Silvaniei | Județ: Sălaj | Punct: Dealul Cetate | Anul: 2022

**Anul:** 2022

**Cod RAN:** 139893.04

**Perioade:** Preistorie, Protoistorie, Evul Mediu

**Epoci:** Epoca bronzului mijlociu, La Tène târziu, Epoca migrațiilor

**Tipuri sit:** amenajare/construcție

**Autori:** Horea Pop, Horațiu Cocîș

**Instituții:** Muzeul Județean de Istorie și Artă, Zalău, Muzeul Județean de Istorie și Artă, Zalău

**Nr. autorizație:** 66

**Data autorizației:** 2022-03-18

### Raport de cercetare arheologică de la Sălaj, oraș Șimleu Silvaniei, Punct: Dealul „Cetate”

#### Raport

Scurtă prezentare a sitului

Cu altitudinea maximă de 372 m și o diferență de nivel de 170 m, dominând valea Crasnei, dealul „Cetate” este legat de restul „Măgurii” printr-o șa lungă de 100 m, lată de 30 și se prezintă ca un mamelon tronconic, platoul său superior, de formă ovală, având diametrele de 30-40m. Vizibile la suprafață sunt o parte a ruinelor incintei medievale din piatră prost conservate, la baza căreia este observabil șanțul, actualmente colmatat. Fortificația și locuirea de pe „Cetate” este acropola așezării civile situate semicircular la baza dealului. În urma campaniilor arheologice (au fost investigați 1500 mp) au fost identificate două zone de fortificare ale dealului în LaTene D. Aceasta a fost cea de-a 13-a campanie, cercetările arheologice la Șimleu Silvaniei pe dealul „Cetate-Varhegy”, desfășurându-se în cadrul programului Cetățile necunoscute ale Sălajului și Sacru și profan la dacii din nord-vestul României. Sondaje și intervenții amatoricești s-au făcut de-a lungul timpului, iar cercetările sistematice au debutat abia în anul 1992 și s-au derulat până în anul 2022 cu intermitențe. Locuirea pe deal începe în bronzul mijlociu, dar cea mai intensă se constată în epoca dacică (sec 1 î.Chr.-1 p.Chr.). În această perioadă sunt amenajate succesiv trei fortificații din lemn și pământ care barau calea de acces pe șaua de legătură sau înconjurau concentric mamelonul superior al dealului. În cercetările arheologice au fost descoperite locuințe, șoproane, cuptoare menajere, vetre de foc, gropi de provizii și rituale. A fost cercetat și un atelier metalurgic în care se realizau și replici fidele ale monedei romane ale vremii. Inventarul arheologic dacic descoperit este extrem de bogat: veselă dacică, instrumente și ustensile din fier, bronz, lut, piatră, os, accesorii vestimentare și podoabe din fier, bronz și argint, arme și elemente de echipament militar din fier și bronz, monede dacice, celtice, grecești și romane izolate din bronz și argint și două tezaure de monede romane din argint. Fortificația, care era de altfel reședința aristocratică ce stăpânea și proteja așezarea civilă de la baza dealului, a fost cucerită și distrusă la războaiele daco-romane de la debutul sec. 2 p.Chr. Abia în sec. 11 pe deal este amenajată o altă fortificație, medievală de astă dată, cu mai multe faze din lemn și cu două faze din piatră începând cu sec. 13. Cetatea din piatră, ridicată din inițiativă nobiliară, avea o incintă cu zid gros de 2,6m, cu diametre de 30x40m prevăzută spre NV cu un donjon (turn) cu plan aprox. pătrat (8x8m la exterior și 5x5m la interior) păstrat pe max. 5 m elevație. În interiorul reședinței nobiliare a fost amenajată și o fântână adâncă din piatră cu diametrul de 3m și mai multe locuințe cu pardoseala realizată din mortar. Inventarul fortificației medievale, care a funcționat până în sec. 15, este ceramic, dar mai ales metalic: unelte și ustensile din fier, arme (cuțite, vârfuri de săgeți) și elemente de harnașament și echipament militar (fragmente de armuri, zale, pînteni, zăbale), piese de vestimentație (aplici, inele), materiale de construcție (cuie, scoabe), monede ale regilor arpadieni sau din alte centre de emisiuni.

Obiectivele cercetării: Anul acesta, 2022, am încheiat cercetările la Șimleu Silvaniei – „Cetate/Varhegy”, cu cea de-a 13-a campanie arheologică, la 30 de ani de la debutul acestora în anul 1992. Pentru acest an ne-am propus cercetarea extremității estice a terasei T2 cu atelierul metalurgic dacic, în

ideea verificării situației arheologice din acest sector neinvestigat.

Rezultate și interpretarea lor: Legat de această fortificație este și un craniu uman, descoperit în acest an, care probabil era fixat pe palisada dacică pentru a înfricoșa asediatorii. Totodată au fost descoperite încă 5 monede romane din argint (denari), care fac parte din tezaurul dacic împrăștiat la amenajarea ultimei fortificații, descoperit parțial în anul 2008. Astfel tezaurul ajunge la 27 monede. În capătul estic al terasei cu atelierul metalurgic a fost descoperită ceramică dacică fragmentară modelată cu mâna, grosieră, dar și fină la roata olarului. Totodată au apărut și picuri din argint și bronz, dar și un ciocănel de bijutier din fier, specifice prelucrării metalelor neferoase. În suprafața acestei terase au mai fost descoperite deșeuri din bronz și fier, dar și un număr considerabil de fibule (broșe) din bronz, de proveniență romană de import, care ne duc cu gândul la un spațiu unde meșterii le comercializau.

Scurtă descriere a descoperirilor: Cercetarea din acest an a adus informații prețioase despre funcționalitatea periferiei nordice a terasei cu activități metalurgice. Totodată, surprinderea extremităților vestice ale ultimei faze a fortificației dacice, și raportul dintre aceasta și terasa amintită, ne aduce elemente suplimentare de datare ale acestora prin piesele descoperite anul acesta. Terasa respectivă își învetează se pare activitatea la mijlocul sec. 1 p.Chr. De altfel este anulată și prin amenajarea ultimei fortificații dacice la finalul sec. 1p.Chr. sau la debutul celui următor.

Tehnici de cercetare utilizate: Au fost săpați aproape 70 mp în 6 suprafețe care au surprins nu doar extremitatea estică a terasei T2 ci și capătul aplatizat al fortificației dacice din pământ și lemn datată la cucerirea romană de la începutul sec. 2 d.Chr.

Obiectivele cercetărilor viitoare: publicarea rezultatelor cercetării sub formă monografică

Propuneri de conservare, protejare, punere în valoare: Primăria Șimleului și-a propus o întreținere constantă a sitului prin cosiri repetate de-a lungul anului viitor pentru transformarea platoului într-un loc de belvedere.

---

### ***Informații suplimentare online***

[Raportul 6934 din cronică.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)

---